

ศูนย์ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ความเป็นมา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560 ได้ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ในหมวดที่ 14 การปกครองส่วนท้องถิ่น มาตรา 253 กำหนดให้การดำเนินงานให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) สภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น เปิดเผยข้อมูลและรายงานผลการดำเนินงานให้ประชาชนทราบ รวมตลอดทั้งมีกลไกให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมด้วย และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่ อปท. พ.ศ.2562 มาตรา 12 (12) กำหนดให้คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ก.ก.ถ.) มีอำนาจหน้าที่เสนอแนะและจัดระบบตรวจและการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น และแผนการกระจายอำนาจให้แก่ อปท. (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2551 และแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่ อปท. (ฉบับที่ 2) ได้กำหนดแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนภาคประชาสังคมให้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการของ อปท.

ในปีงบประมาณ พ.ศ.2561 ที่ผ่านมาสำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (สำนักงาน ก.ก.ถ.) ได้จัดทำโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการ อปท.ที่ได้รับรางวัลการบริหารจัดการที่ดี เพื่อสร้างเครือข่ายศูนย์ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนขึ้น จำนวน 2 รุ่น ระหว่างวันที่ 3 - 4 พฤษภาคม 2561 ณ โรงแรมเอส ดี อเวนิว กรุงเทพฯ ซึ่งมีผู้เข้าร่วมประชุม ประกอบด้วย ผู้บริการและบุคลากรของ อปท. ที่ได้รับรางวัลการบริหารจัดการที่ดี จำนวน 94 แห่ง เจ้าหน้าที่ สกถ. และผู้ที่เกี่ยวข้องรวมทั้งสิ้น 282 คน โดยมีรูปแบบการจัดประชุมแบบการอภิปรายและการแบ่งกลุ่มระดมความคิดเห็น (Brainstorming) เพื่อกำหนดแนวทางการจัดตั้งศูนย์ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ของ อปท. ที่ได้รับรางวัลการบริหารจัดการที่ดี (อปท.นำร่อง) เพื่อทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการประสานงานระหว่าง อปท. สำนักงาน ก.ก.ถ. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (ภาครัฐ, ภาคเอกชน) และภาคประชาชน เพื่อสนับสนุนการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ เปิดโอกาส เปิดช่องทางให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานของ อปท. และเป็นศูนย์ต้นแบบการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ รวมทั้ง การคิดค้นนวัตกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาและความต้องการของประชาชน โดยเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนซึ่งจากการดำเนินงานของ สำนักงาน ก.ก.ถ. ดังกล่าว เป็นผลให้มี อปท. ที่มีความพร้อมดำเนินการและจัดตั้งศูนย์ฯ ตามแนวทาง *จำนวน 45 แห่ง (*ข้อมูล ณ วันที่ 5 เมษายน 2562)

เพื่อส่งเสริมการจัดตั้งศูนย์ฯ ในพื้นที่ อปท. ที่ได้รับรางวัลการบริหารจัดการที่ดี (อปท.นาร่อง) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2562 สำนักงาน ก.ก.ถ. จึงได้จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการฯ ต่อเนื่องระหว่างวันที่ 4 - 5 มีนาคม 2562 ณ โรงแรมเอส ดี อเวนิว กรุงเทพฯ ซึ่งมีผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วย ผู้บริหารและบุคลากรของ อปท. เจ้าหน้าที่ สกถ. และผู้ที่เกี่ยวข้อง รวมจำนวน 147 คน โดยให้ อปท. ที่เป็นศูนย์ต้นแบบการจัดตั้งศูนย์ฯ ร่วมเป็นวิทยากรกับวิทยากรของ สกถ. เพื่อถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับแนวทางการจัดตั้งศูนย์ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนและประสบการณ์เป็นกรณีศึกษา เพื่อนำไปขยายผลการตั้งศูนย์ฯ ไปสู่ อปท. อื่นๆ ให้หันมาพัฒนาและปรับปรุงระบบการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพเช่นเดียวกัน อันจะส่งผลให้การบริหารงานของ อปท. เป็นไปอย่างโปร่งใส มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน สมตามเจตนารมณ์ของการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นอย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งศูนย์ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน

1. เป็นศูนย์กลางในการประสานงานระหว่าง อปท. สำนักงาน ก.ก.ถ. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และภาคประชาชน เพื่อสนับสนุนการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่
2. เป็นศูนย์ต้นแบบพัฒนากระบวนการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน และกาปรับปรุงระบบการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพ ตลอดจนการเปิดโอกาส เปิดช่องทางให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานของ อปท. อันจะก่อให้เกิดความร่วมมือระหว่าง อปท. กับประชาชนในการร่วมกันพัฒนาท้องถิ่น
3. เป็นศูนย์ต้นแบบและการศึกษาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และเผยแพร่ รวมทั้งการคิดค้นนวัตกรรมเพื่อแก้ไขปัญหา และความต้องการของประชาชน โดยเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน

อำนาจหน้าที่

1. ส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการสร้างองค์ความรู้ให้แก่ประชาชนในพื้นที่ เพื่อร่วมกันพัฒนาท้องถิ่น
2. ประสานความร่วมมือภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ในการร่วมมือกันส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนานวัตกรรมท้องถิ่น รวมทั้ง เชื่อมโยงการดำเนินงานกิจกรรม/โครงการให้เกิดการบูรณาการดำเนินงาน
3. จัดทำแผนปฏิบัติงานของศูนย์ประจำปี รวมทั้งการติดตามประเมินผลและรายงานผลการดำเนินงานของศูนย์ให้สำนักงาน ก.ก.ถ. ทราบ ปีละ 2 ครั้ง (รายงาน 6 เดือน/ครั้ง)
4. สร้างช่องทางการรับรู้ และช่องทางการประสานงาน เปิดโอกาสให้ประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมในการบริการงานของ อปท.
5. เป็นศูนย์นำร่องเพื่อเป็นแบบอย่าง (Model) เผยแพร่ให้ อปท. อื่นๆ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประยุกต์ใช้ตามความเหมาะสม
6. ขยายผลการมีส่วนร่วมของประชาชนไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น
7. แต่งตั้งคณะกรรมการ คณะทำงาน เพื่อช่วยเหลือการปฏิบัติหน้าที่ตามที่คณะกรรมการศูนย์ฯ มอบหมาย
8. ดำเนินการอื่นๆ ตามที่คณะกรรมการศูนย์ฯ เห็นสมควร

ภารกิจของศูนย์ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน

1. ประกาศจัดตั้งศูนย์ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน และแต่งตั้งคณะกรรมการศูนย์ฯ และประกาศแจ้งให้ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ทราบโดยทั่วกัน
2. ประชุมคณะกรรมการศูนย์ฯ เพื่อชี้แจงบทบาท อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ และพิจารณาจัดทำแผนปฏิบัติงานของศูนย์ประจำปีงบประมาณ ที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาท้องถิ่น และแผนการปฏิบัติงานประจำปีของ อปท.
3. จัดประชุมชี้แจงสร้างการรับรู้ให้แก่ประชาชนและภาคีเครือข่ายในท้องถิ่น และจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นของประชาชนให้เข้ามาเสนอความต้องการ
4. สร้างสื่อประชาสัมพันธ์ ช่องทางการเผยแพร่ รวบรวมสาระความรู้เกี่ยวกับการกระจายอำนาจ/ การบริหารงานของท้องถิ่น/การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน รวมทั้งข่าวสารกิจกรรม โครงการนวัตกรรม เผยแพร่ได้อย่างรวดเร็วในวงกว้างและเข้าใจง่าย
5. มีการประสานการบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน เพื่อสร้างภาคีเครือข่ายความร่วมมือกับทุกภาคส่วนในการพัฒนาท้องถิ่น
6. คณะกรรมการศูนย์ฯ จัดให้มีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานประจำปี
7. รายงานผลการดำเนินงานของศูนย์ฯ ให้สำนักงาน ก.ก.ถ. ทราบอย่างน้อยปีละ 2 รอบ (6 เดือน/ครั้ง)